

En tingsrätts hantering av s.k. skyddade personuppgifter vilka erhållits från en part i ett förenklat tvistemål (FT-mål)

I ett beslut den 6 december 1999 anförde chefsJO Eklundh bl.a. följande.

Bakgrund

I samband med en inspektion vid Köpings tingsrätt den 5 och 6 maj 1998 framkom följande vid granskningen av akten i mål FT – – –.

Efter ansökan av Trafikförsäkringsföreningen utfärdade Kronofogdemyndigheten i Västerås den 16 juli 1997 föreläggande för svaranden (ett angivet personnummer, här uteslutet) SKYDDADE PERSONUPPGIFTER att svara på föreningens yrkanden. Enligt ett delgivningskvitto delgavs svaranden, som undertecknade kvittot med sitt namn, föreläggandet den 22 augusti 1997. Svaranden kom den 27 augusti 1997 in med ett bestridande undertecknat med dennes namn (aktbil. 1 s. 8). Trafikförsäkringsföreningen begärde därefter att målet mellan föreningen och ”Skyddade personuppgifter (ett angivet personnummer)” skulle överlämnas till tingsrätten. Till begäran fanns fogat bl.a. ett utdrag ur centrala bilregistret av vilket framgick att ”personuppgiften” för personen med personnummer (ett angivet personnummer) var skyddad.

Handlingarna inkom till tingsrätten den 9 oktober 1997. På beslutet om överlämnande (aktbil. 1 s. 1) fanns en lapp med uppgift om svarandens namn och adress.

Tingsrätten utfärdade därefter den 17 oktober 1997 föreläggande för svaranden att komma in med svaromål vid äventyr av treskodom (aktbil. 16). I föreläggandet angavs svarandens namn och adress.

Svaranden kom den 6 november 1997 in med svaromål och angav där bl.a. sitt efternamn och en ny adress (aktbil. 17). Svaranden bifogade därvid ett brev från föreningen som innehöll uppgift om bl.a. svarandens namn och den nya adressen (aktbil. 18). Tingsrätten förelade svaranden att klargöra sin inställning till käromålet, varefter detta medgavs (aktbil. 19 och 20). Både föreläggandet och medgivandet innehöll uppgift om svarandens namn och den senaste adressen.

Sedan föreningen hade yrkat bifall till sin talan, meddelade tingsrätten den 15 december 1997 en dom med följande innehåll.

PARTER

Karande

Trafikförsäkringsföreningen – – –

Svarande

Skyddade personuppgifter, (ett angivet personnummer)

– – –

DOMSLUT

1. (Ett angivet personnummer) skall till Trafikförsäkringsföreningen utge – – – 997 kr jämte ränta – – –.

2. (Ett angivet personnummer) skall ersätta Trafikförsäkringsföreningen dels för inkassokostnader med – – – 150 kr, dels för rättegångskostnader med – – – 615 kr, varav 315 kr i ombudsarvode.

Vid JO:s genomgång konstaterades att lappen med svarandens namn och adress, aktbil. 1 s. 8 samt aktbil. 16–20 lagts i ett förseglat kuvert på vilket antecknats ”HEMLIG Enl 12 kap. 1 § sekretesslagen”.

Utredning

Ärendet remitterades till Köpings tingsrätt för upplysningar över

1. tingsrättens överväganden vad gäller sekretesskyddet för svarandens personuppgifter när målet överlämnades från kronofogdemyndigheten (det är därvid av intresse att få reda på vilken information tingsrätten erhöll om sekretesskyddet och varifrån den erhöles)
2. den rättsliga grunden för att utelämna uppgifter om svaranden i domshuvudet och i domslutet
3. en rättsliga grunden för sekretessförklaringen.

Tingsrätten skulle vidare yttra sig och redovisa sin bedömning av det som kommit fram.

Köpings tingsrätt (lagmannen AA) inkom med ett yttrande i vilket hänvisades till ett bilagt yttrande från tingsfiskalen BB.

BB

Målet initierades genom en ansökan om betalningsföreläggande hos kronofogdemyndigheten i Västerås, varvid Trafikförsäkringsföreningen yrkade visst kapitalbelopp jämte ränta att utges av ”svaranden (ett angivet personnummer) skyddade personuppgifter”. Ansökan bestreds och när målet överlämnades från kronofogdemyndigheten till tingsrätten angavs (i kronofogdemyndighetens beslut) svaranden som ”(ett angivet personnummer) skyddade personuppgifter”. Bland de handlingar som bifogades beslutet om överlämnande återfanns ett delgivningskvitto under-

tecknat av svaranden. Namnunderskriften saknade dock namnförtydligande och var otydlig. Vidare hade svaranden undertecknat sitt bestridande med sitt namn. På beslutet om överlämnande fanns en gul "post it"-lapp. Där fanns svarandens namn och adress nedtecknad för hand. Tingsrätten utgick från att någon tjänsteman på kronofogdemyndigheten hade lämnat denna notering för att underlätta tingsrättens hantering av målet.

Vid den skriftväxling som följde under tingsrättens handläggning av målet uppgav svaranden sin nya adress samt undertecknade skrifterna med sitt namn.

Då målet avgjordes genom dom den 15 december 1997 fann tingsrätten att skäl för sekretess kunde föreligga vad avsåg svarandens namn och adress då det kunde antas att den enskilde kunde lida skada för det fall uppgifterna röjdes. Detta behov av sekretess befanns kunna föreligga oaktat att svaranden själv vid skriftväxling uppgivit sitt namn och adress. Tingsrätten saknade kännedom om orsaken till varför svarandens personuppgifter är skyddade och undertecknad kan inte längre påminna sig om någon kontroll i SPAR gjordes för att undersöka huruvida personuppgifterna verkligen var skyddade. Det är dock troligt att sådan kontroll gjordes.

En förutsättning för att få hemligstämpla en allmän handling är att det kan antas att hinder mot utlämnande av uppgift i handlingen föreligger enligt någon tillämplig sekretessbestämmelse. Undertecknad gjorde bedömningen att då svarandens namn och adress ursprungligen kommit till tingsrättens kännedom genom en "post-it"-lapp från kronofogdemyndigheten, där de aktuella uppgifterna uppenbarligen var sekretessbelagda, så gäller sekretess enligt 12 kap 1 § sekretesslagen. Tingsrätten hemligstämplade därför de aktbilagor vari svarandens namn och adress framgick. En myndighets åtgärd att hemligstämpla en handling innebär dock inte något bindande avgörande av sekretessfrågan. En handling med hemligstämpel kan mycket väl vara offentlig. En hemligstämpel tjänar bara som påminnelse om behovet av en noggrann sekretessprövning för det fall att fråga om utlämnande av handlingen eller uppgift därur uppkommer. (Se Corell m.fl., Sekretesslagen – Kommentarer till 1980 års lag med ändringar, tredje uppl., 1992, s 436).

Vad gäller det faktum att tingsrätten i domshuvudet inte angav svarandens namn och adress kan konstateras att enligt 17 kap 7 § första stycket andra punkten rättegångsbalken skall parterna anges. Tingsrätten fann att detta tillgodosågs genom att svaranden identifierades med personnumret. Någon uttrycklig bestämmelse om att en parts namn eller adress måste anges om parten på annat sätt kan identifieras kunde tingsrätten vid domstillfället inte finna. Riktigheten av detta övervägande kan dock ifrågasättas.

AA

Beträffande handläggningen av målet och vilka överväganden som gjordes i de avseenden som tagits upp i JO:s remiss hänvisar tingsrätten till bifogat yttrande från rotelinnehavaren, tingsfiskalen BB.

Som framgår av akten i målet angavs svaranden som "(ett angivet personnummer) skyddade personuppgifter" i de handlingar som upprättades vid kronofogdemyndigheten. Någon annan information om vad denna uppgift innebar och varifrån den kommit synes dock inte ha lämnats i samband med att målet överlämnades från kronofogdemyndigheten till tingsrätten. Som underlag för tingsrättens fortsatta handläggning av målet borde därför tingsrätten ha tagit reda på vad som låg till grund för uppgiften att svarandens personuppgifter var skyddade. Det kan antas att bakgrunden till anteckningen var den att svarandens samtliga personuppgifter var spärrade under den aktuella tiden (se JO:s aktbil 2), dvs. att skattemyndigheten av någon anledning fört in en sekretessmarkering i folkbokföringsregistret. Förfarandet med sekretessmarkering är inte närmare lagreglerat men torde motsvara vad som gäller för den hemligstämpel som kan åsättas en allmän handling enligt 15 kap 3 § sekretesslagen (se prop 1997/98:9 s 34 ff). Sekretessmarkeringen i sig innebär alltså inte något beslut om att sekretess skall iaktas. Därför borde tingsrätten lämpligen även ha kontaktat skattemyndigheten för att efterhöra om svarandens personuppgifter omfattats av sekretess hos skattemyndigheten, dvs. om uppgifterna belagts med sekretess enligt 7 kap 15 § sekretesslagen. Om det förhöll sig på det sättet

gällde sekretessen enligt 12 kap 1 § sekretesslagen också hos tingsrätten. Av akten i målet framgår att svaranden undertecknat såväl sitt bestridande till kronofogdemyndigheten som svaromålet med sitt namn och att hon i svaromålet och i ett kompletterande yttrande (aktbil 17 och 20) även angett sin aktuella adress. Enligt vad som framgår av akten har dessa uppgifter vidarebefordrats till käranden. Om dessa personuppgifter var sekretessbelagda kan det ifrågasättas om så borde ha skett. En lämplig åtgärd hade kanske varit att kontakta svaranden och med henne ta upp frågan om sekretesskyddet.

Enligt 17 kap 7 § rättegångsbalken skall dom i tvistemål avfattas skriftligen och i skilda avdelningar ange, såvitt nu är av intresse, parterna och deras ombud eller biträden och domslutet. Det torde inte finnas några närmare föreskrifter om vilka uppgifter om parterna som domen skall innehålla. I förordningen (1976:819) om avfattning av dom i tvistemål m.m. föreskrevs att tingsrätt skulle tillämpa särskilda ”Bestämmelser om avfattning av dom i tvistemål m.m. vid tingsrätt”, enligt vilka en dom skulle avfattas på särskilda blanketter med uppgifter om parternas fullständiga namn, yrke eller titel, personnummer eller motsvarande och postadress. Dessa föreskrifter upphörde att gälla vid utgången av september 1994 enligt förordningen (1994:1055) om upphävande av den nyss nämnda förordningen. Även om det alltså numera inte finns några detaljföreskrifter om vilka uppgifter om parterna som en tvistemålsdom skall innehålla måste enligt tingsrättens mening bestämmelsen i 17 kap 7 § rättegångsbalken tolkas så att parterna bör identifieras med i vart fall namn, personnummer eller motsvarande och en adress. Att som i domen i det aktuella målet som svarande endast ange ”Skyddade personuppgifter” och ett personnummer är därför otillräckligt. Om en parts personuppgifter är sekretessbelagda och sekretessen skall bestå när dom meddelas skall domstolen i domen förordna om det. De uppgifter som omfattas av sekretessförordnandet kan då t.ex. bifogas domen i en särskild bilaga, vartill hänvisning sker i domen. I så fall kan i domslutet vederbörande part anges som ”käranden” eller ”svaranden”.

Enligt upplysningar från Skatteförvaltningen i Köping var samtliga personuppgifter – däribland adressen – spärrade avseende (ett angivet personnummer) under tiden oktober–december 1997 och personen i fråga hade inte bytt identitet.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 15 § första stycket sekretesslagen (1980:100) framgår att sekretess gäller i verksamhet som avser folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning som regeringen föreskriver det, i annan verksamhet som avser registrering av betydande del av befolkningen, för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Bestämmelsen innebär att det normalt inte gäller någon sekretess för t.ex. en adressuppgift. För att en sådan uppgift skall få hemlighållas krävs att det finns någon särskild anledning till detta. Om det kan antas att utlämnande av uppgifter rörande en viss person innebär men för personen, exempelvis risk för förföljelse, kan skattemyndigheten i folkbokföringsregistret lägga in en markering för särskild sekretessprövning, s.k. sekretessmarkering (spärmarkering). Sekretessmarkeringen innebär att särskild försiktighet bör iakttas vid bedömningen av om uppgifter om personen i fråga bör lämnas ut. Sekretessmarkering motsvarar det som gäller för den hemligstämpel som enligt 15 kap. 3 § sekretesslagen kan åsättas en allmän handling (prop. 1997/98:9 s. 34 f.).

Sekretess enligt 7 kap. 15 § sekretesslagen gäller utanför det område som anges i paragrafen endast i den begränsade utsträckning som följer av sekretesslagens olika

bestämmelser om överföring av sekretess. För uppgifter som lämnas till en domstol kan emellertid sekretessen överföras enligt 12 kap. 1 § sekretesslagen. Erhåller domstol i sin rättskipande eller rättsvårdande verksamhet från domstol eller annan myndighet uppgift som är sekretessbelagd där, gäller sekretessen också hos domstolen (s.k. sekundär sekretess). Av samma lagrum framgår att överföring av sekretess inte äger rum om en sekretessbestämmelse till skydd för samma intresse ändå är tillämplig på uppgiften hos den mottagande domstolen.

Att vissa uppgifter hos en domstol eller annan myndighet är sekretessbelagda innebär inte automatiskt att sekretessen gäller gentemot en part, se 14 kap. 5 § sekretesslagen.

Regler om vilka uppgifter en tvistemålsdom skall innehålla finns i 17 kap. 7 § rättegångsbalken. Där föreskrivs att en dom skall avfattas skriftligen och i skilda avdelningar ange bl.a. parterna och deras ombud eller biträden samt domslutet.

Bedömning

Skattemyndigheten kan i vissa fall med stöd av 7 kap. 15 § sekretesslagen besluta att inte lämna ut personuppgifter i folkbokföringsregistret. För att myndigheten skall kunna veta när den bör vara försiktig och göra en särskild prövning av utlämnandefrågan kan den föra in en sekretessmarkering i registret. En sådan markering fanns beträffande svaranden i det aktuella målet under den tid som målet var anhängigt vid tingsrätten.

När det aktuella målet kom in till tingsrätten fanns bland handlingarna ett utdrag ur centrala bilregistret av vilket framgick att "personuppgiften" för svaranden var skyddad. Kronofogdemyndigheten hade dessutom genomgående kallat svaranden "skyddade personuppgifter" med angivande av personnummer. Huruvida tingsrätten gjorde någon kontroll hos skattemyndigheten om hur det förhöll sig med svarandens personuppgifter är inte klarlagt. Vid en sådan kontroll hade tingsrätten fått kännedom om att det hos skattemyndigheten fanns en sekretessmarkering beträffande svarandens personuppgifter. Eftersom tingsrätten emellertid inte hade fått uppgifterna om svaranden från skattemyndigheten hade inte någon överföring av denna sekretess kunnat ske till domstolen enligt 12 kap. 1 § sekretesslagen.

I målet hade svaranden själv, redan till kronofogdemyndigheten, gett in handlingar med uppgift om sitt namn. I skrivelser till tingsrätten angav svaranden både sitt namn och sin nya adress. Överföring av sekretess enligt 12 kap. 1 § sekretesslagen kan ske endast beträffande uppgifter som en domstol erhåller från en annan myndighet där uppgifterna omfattas av sekretess. Det kan alltså inte bli fråga om sekretessöverföring beträffande uppgifter som parten själv ger in i målet eller ärendet. Någon motsvarighet till den regel som nu finns beträffande sekretess i ärende om fingerade personuppgifter (7 kap. 15 § andra stycket sekretesslagen), dvs. att sekretess även gäller hos den myndighet till vilken en sådan sekretessbelagd uppgift har lämnats, finns inte i fråga om uppgifter som är sekretessbelagda enligt 7 kap. 15 § första stycket sekretesslagen. Inte heller någon annan sekretessbestämmelse har gällt vid tingsrätten för svarandens personuppgifter i målet.

Tingsrätten har lagt alla handlingar i vilka svarandens namn och adressuppgift framgår i ett förseglat kuvert på vilket angivits "HEMLIG Enl 12 kap. 1 § sekretesslagen". Som nyss har konstaterats omfattades svarandens personuppgifter i målet inte av sekretess. Någon rättslig grund för att vägra att lämna ut dessa uppgifter fanns således inte varför det saknades förutsättningar att hemligstämpla handlingar som innehöll dessa uppgifter. För övrigt kan anmärkas att hemligstämpling av en allmän handling med angivande av 12 kap. 1 § sekretesslagen inte ger någon upplysning om den egentliga grunden för sekretessen, eftersom paragrafen endast behandlar frågan om överföring av sekretess som följer av andra regler.

I 17 kap. 7 § rättegångsbalken föreskrivs att parterna skall anges i domen. Det finns inga bestämmelser som reglerar vilka uppgifter beträffande parterna som därvid skall anges. Enligt stadgad domstolspraxis anges i domen, när det gäller fysiska personer, parternas namn, personnummer och adress. När det gäller brottmålsdomar har Domstolsverket utfärdat föreskrifter om avfattningen av dessa (DVFS 1993:21, B 86; ändr. DVFS 1998:4). Enligt föreskrifterna skall bl.a. den tilltalades alla namn, personnummer och adress anges i domen och för en tilltalad vars adress är skyddad av sekretess skrivs "Skyddad adressuppgift".

Syftet med att ange parterna i domen är naturligtvis att dessa skall kunna identifieras så att domen kan verkställas. När det inte föreligger sekretess beträffande några personuppgifter är det således en lämplighetsfråga vilka av dessa uppgifter som skall anges i domen.

Som framgår av det sagda har tingsrättens hantering av svarandens personuppgifter varit behäftad med brister. Jag finner emellertid inte anledning att vidta någon ytterligare åtgärd i saken.